

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 29/22
Luxemburg, 22 februarie 2022

Hotărârea în cauza C-160/20,
Stichting Rookpreventie Jeugd și alții

Țigarete cu filtru: metoda stabilită de ISO pentru a determina nivelurile maxime ale emisiilor de gudron, nicotină și monoxid de carbon, la care face trimitere dreptul Uniunii, este validă și este opozabilă producătorilor de țigarete

Cu toate acestea, din moment ce nu a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, această metodă nu este opozabilă particularilor în general, precum asociațiile de protecție a sănătății consumatorilor

În iulie și în august 2018, Stichting Rookpreventie Jeugd (Fundația pentru prevenirea fumatului în rândul tinerilor, Țările de Jos) și alte 14 entități (denumite în continuare „reclamanții”) au introdus o cerere de emitere a unei somații la Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (Autoritatea neerlandeză pentru controlul produselor alimentare și a bunurilor de consum). Reclamanții solicitau acestei autorități ca, pe de o parte, să se asigure că țigaretile cu filtru propuse consumatorilor din Țările de Jos respectă, atunci când sunt utilizate conform destinației lor, nivelurile maxime ale emisiilor de gudron, nicotină și monoxid de carbon prevăzute de Directiva 2014/40¹ și, pe de altă parte, să oblige producătorii, importatorii și distribuitorii de produse din tutun să retragă de pe piață țigaretile cu filtru care nu ar respecta aceste niveluri ale emisiilor.

Decizia de respingere a acestei cereri a făcut obiectul unei căi de atac administrative introduse de reclamanți în fața secretarului de stat. În urma respingerii acestei căi de atac, reclamanții au introdus o acțiune în justiție la Rechtbank Rotterdam (Tribunalul din Rotterdam, Țările de Jos). Aceștia susțineau că articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40² nu impune recurgerea la o anumită metodă de măsurare a nivelurilor de emisii și că reiese, printre altele, din diverse studii că ar trebui aplicată o altă metodă de măsurare (numită „Canadian intense”) pentru a stabili nivelurile exacte ale emisiilor pentru țigaretile cu filtru utilizate conform destinației lor.

Tribunalul din Rotterdam a sesizat Curtea cu o trimitere preliminară privind în special validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu principiul transparenței³, cu mai multe

¹ Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE (JO 2014, L 127, p. 1). Articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede nivelurile maxime ale emisiilor de gudron, nicotină și monoxid de carbon pentru țigaretile introduse pe piață sau fabricate în statele membre (denumite în continuare „nivelurile maxime ale emisiilor stabilite prin Directiva 2014/40”).

² Potrivit articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40, „[e]misiile de gudron, nicotină și monoxid de carbon ale țigaretelor se măsoară pe baza standardului ISO 4387 pentru gudron, a standardului ISO 10315 pentru nicotină și a standardului ISO 8454 pentru monoxid de carbon. Exactitatea măsurărilor referitoare la gudron, nicotină și monoxid de carbon se stabilește în conformitate cu standardul ISO 8243.”

³ Prevăzut la articolul 1 al doilea paragraf și la articolul 10 alineatul (3) TUE, la articolul 15 alineatul (1) și la articolul 298 alineatul (1) TFUE, precum și la articolul 42 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

dispoziții ale dreptului Uniunii⁴ precum și în raport cu Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății pentru controlul tutunului⁵.

Prin hotărârea pronunțată în Marea Cameră, Curtea confirmă validitatea acestei dispoziții, considerând că aceasta este conformă în special cu principiile și cu dispozițiile dreptului Uniunii și ale dreptului internațional vizate de trimiterea preliminară⁶.

Aprecieria Curții

În primul rând, Curtea apreciază că, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40, nivelurile maxime ale emisiilor stabilite de această directivă pentru țigarele destinate introducerii pe piață sau fabricate în statele membre trebuie măsurate în temeiul metodelor de măsurare care decurg din standardele ISO la care se referă această dispoziție. Astfel, aceasta face trimitere în mod imperativ la respectivele standarde ISO și nu menționează nicio altă metodă de măsurare.

În al doilea rând, Curtea analizează mai întâi validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu principiul transparenței. În această privință, Curtea arată că, deși dispoziția amintită face trimitere la standarde ISO care nu au făcut obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial, ea nu prevede nicio restricție privind accesul la aceste standarde, inclusiv condiționând acest acces de depunerea unei cereri formulate în temeiul dispozițiilor referitoare la accesul publicului la documentele instituțiilor europene⁷. În ceea ce privește, în continuare, validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu Regulamentul nr. 216/2013⁸, Curtea observă că legalitatea internă a acestei directive nu poate, potrivit jurisprudenței, să fie examinată în raport cu acest regulament. În ceea ce privește, în sfârșit, validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu articolul 297 alineatul (1) TFUE⁹, interpretat în lumina principiului securității juridice, Curtea arată că legiuitorul Uniunii poate, ținând seama de larga putere de apreciere de care dispune în cadrul exercitării competențelor care îi sunt conferite atunci când acțiunea sa implică alegeri de natură politică, economică și socială și atunci când este necesar ca acesta să efectueze aprecieri și evaluări complexe, să facă trimitere, în actele pe care le adoptă, la standarde tehnice stabilite de un organism de standardizare, precum Organizația Internațională de Standardizare (ISO).

Cu toate acestea, Curtea precizează că principiul securității juridice impune ca trimiterea la astfel de norme să fie clară, precisă și previzibilă în privința efectelor lor, pentru ca persoanele interesate să se poată orienta în situații și în raporturi juridice care sunt guvernate de ordinea juridică a Uniunii. În speță, Curtea apreciază că, în măsura în care trimiterea efectuată de articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 la standardele ISO este conformă acestei cerințe, iar directiva menționată a fost publicată în Jurnalul Oficial, simpla împrejurare că această dispoziție face trimitere la standarde ISO care nu au făcut, în acest stadiu, obiectul unei astfel de publicări nu este de natură să repună în discuție validitatea dispoziției menționate.

În aceste condiții, în ceea ce privește opozabilitatea standardelor ISO față de particulari, Curtea amintește că, în temeiul principiului securității juridice, aceste standarde, devenite obligatorii printr-un act legislativ al Uniunii, nu sunt opozabile particularilor în general decât dacă au făcut ele însele obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial. Astfel, în lipsa publicării în Jurnalul Oficial a standardelor la care face trimitere articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40, particularii nu sunt

⁴ Articolul 114 alineatul (3) și articolul 297 alineatul (1) TFUE, Regulamentul (UE) nr. 216/2013 al Consiliului din 7 martie 2013 privind publicarea electronică a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* (JO 2013, L 69, p. 1) și articolele 24 și 35 din cartă.

⁵ Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății pentru controlul tutunului (denumită în continuare „CCCT”) încheiată la Geneva la 21 mai 2003, la care sunt părți Uniunea Europeană și statele sale membre.

⁶ În special articolul 5 alineatul (3) din CCCT.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO 2001, L 145, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76).

⁸ Regulamentul (UE) nr. 216/2013 prevede, printre altele, normele privind publicarea în Jurnalul Oficial a actelor de drept al Uniunii.

⁹ În temeiul acestei dispoziții, „[a]ctele legislative se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Acestea intră în vigoare la data prevăzută de textul lor sau, în absența acesteia, în a douăzecea zi de la publicare.”

În măsură să cunoască metodele de măsurare a nivelurilor de emisii stabilite de această directivă pentru țigarete. În schimb, în ceea ce privește opozabilitatea standardelor ISO față de întreprinderi, Curtea subliniază că, în măsura în care acestea au acces la versiunea oficială și autentică a standardelor menționate la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40, prin intermediul organismelor naționale de standardizare, standardele amintite le sunt opozabile.

În al treilea rând, în ceea ce privește validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu articolul 5 alineatul (3) din CCCT¹⁰, Curtea arată că această din urmă dispoziție nu interzice orice participare a industriei tutunului la definirea și la aplicarea reglementării privind tutunul, ci urmărește numai să împiedice ca politicile părților la această convenție referitoare la controlul tutunului să fie influențate de interesele acestei industrii. Prin urmare, simpla participare a industriei tutunului la stabilirea standardelor în cauză la ISO nu este de natură să pună în discuție validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40.

În al patrulea rând, în ceea ce privește validitatea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/40 în raport cu imperativul unui nivel înalt de protecție a sănătății umane¹¹, precum și cu articolele 24 și 35 din cartă¹², Curtea subliniază că, în temeiul unei jurisprudențe constante, validitatea acestei dispoziții din Directiva 2014/40 nu poate fi apreciată pe baza unor studii menționate de instanța de trimitere în cererea de decizie preliminară. Astfel, aceste studii sunt ulterioare datei de 3 aprilie 2014, data adoptării acestei directive.

În al cincilea și ultimul rând, Curtea precizează caracteristicile pe care trebuie să le prezinte metoda de măsurare a emisiilor pentru țigarete care trebuie utilizată pentru a verifica respectarea nivelurilor maxime ale emisiilor stabilite de Directiva 2014/40, în ipoteza în care trimiterea efectuată la articolul 4 alineatul (1) din aceasta la standarde ISO nu ar fi opozabilă particularilor. Astfel, Curtea consideră că această metodă trebuie să fie adecvată, în raport cu evoluțiile științifice și tehnice sau cu standardele convenite la nivel internațional, pentru măsurarea nivelurilor de emisii eliberate atunci când o țigaretă este utilizată conform destinației sale și trebuie să se bazeze pe un nivel înalt de protecție a sănătății umane, în special pentru tineri. Exactitatea măsurătorilor obținute prin intermediul acestei metode trebuie să fie verificată de laboratoarele autorizate și monitorizate de autoritățile competente ale statelor membre vizate la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2014/40. Revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia dacă metodele utilizate efectiv pentru măsurarea nivelurilor de emisii ale substanțelor menționate sunt conforme cu Directiva 2014/40, fără a ține seama de articolul 4 alineatul (1) din aceasta.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

¹⁰ Această dispoziție prevede că, prin definirea și prin aplicarea politicilor proprii de sănătate publică în domeniul controlului tutunului, părțile la această convenție se asigură că politicile respective nu sunt influențate de interesele industriei tutunului, în conformitate cu legislația națională.

¹¹ Prevăzut în special la articolul 114 alineatul (3) TFUE.

¹² Articolul 24 din cartă se referă la drepturile copilului. Articolul 35 din cartă privește, la rândul său, protecția sănătății.